

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(984)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
i Integracji Europejskiej (129.),
Komisji Ustawodawstwa
i Praworządności (144.)
oraz Komisji Polityki Społecznej
i Zdrowia (121.)
w dniu 5 listopada 2003 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

(Początek posiedzenia o godzinie 21 minut 13)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Genowefa Grabowska)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Witam państwa przewodniczących dwóch bratnich komisji.

Pozwolą państwo, że przystąpimy do dyskusji i przeprowadzenia głosowania nad poprawkami do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Przed momentem otrzymaliśmy zestawienie wniosków. Dwie komisje mają pełne kworum, za chwilę zjawi się szósty członek Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Sądzę, że zanim jednak zaczniemy głosować, możemy rozmawiać i przyjmować kolejne poprawki, tak aby były one przez nas przepracowane. Przyjmijmy może taką procedurę.

Mamy numery poprawek wedle porządku na białym druku, bo w tej chwili on nas interesuje, mamy poprawki Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, a także indywidualne poprawki senatorów. Te poprawki tak rzadko się pokrywają, że niestety nie mamy szans na przegłosowanie zbiorcze poprawek trzech komisji, bo na razie widzę tylko jedną taką poprawkę: poprawkę dziewiątą. To chyba jedna jedyna poprawka przyjęta przez trzy komisje. Pozostałe poprawki albo mają indywidualnych autorów, albo są to poprawki pojedynczych komisji.

Będziemy procedować następująco: poprosimy panią mecenas o przybliżenie nam krótko brzmienia poprawki, względnie jej idei, następnie poprosimy reprezentanta rządu, pana ministra o wyrażenie opinii, po czym państwo będą mieli okazję się wypowiedzieć.

Przystępujemy zatem do poprawki pierwszej.

Bardzo prosimy, Pani Mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

To jest poprawka, która dotyczy równego traktowania w zatrudnieniu. Ma ona charakter porządkująco-redakcyjny, zmienia szyk budowy przepisu, szyk zdania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ta poprawka wyklucza głosowanie nad poprawką drugą, poprawką Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia. Jak wygląda ta relacja, Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka pierwsza po prostu obejmuje już swoim zakresem zakres poprawki drugiej, która też jest porządkująco-redakcyjny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, czy można prosić o wyrażenie opinii.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy to.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Pan minister popiera tę poprawkę.

Proszę państwa, w takim razie głosujemy nad tą poprawką.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Lidia Śmietanko: Przepraszam, ale musimy policzyć, ile jest głosów.)

To później według protokołu, według listy obecności...

(Głos z sali: Tak jest.)

Może przegłosujemy jeszcze raz.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? (17)

Kto z państwa jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Przyjęliśmy zatem poprawkę pierwszą.

Witamy panią przewodniczącą. Zaczęliśmy procedowanie.

Przechodzimy do poprawki trzeciej.

Bardzo proszę, aby pani mecenas przybliżyła nam również tę poprawkę, albowiem jej przyjęcie – jest to poprawka mniejszości – czyni bezprzedmiotowym głosowanie nad poprawką czwartą w zakresie art. 18^{3a} §2.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Ta poprawka tak samo dotyczy równego traktowania w zatrudnieniu. Chodzi o artykuły o charakterze definicyjnym. Poprawka ta po prostu skraca brzmienie przepisu, czyli ma charakter porządkująco-redakcyjny. Z kolei jeśli chodzi o poprawkę, którą ona wyklucza, to w związku z tym, że przepis w poprawce trzeciej zostaje skrócony, fragment poprawki czwartej traci rację bytu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
To jest poprawka mniejszości.
Panie Ministrze, proszę pana o zdanie.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Czy państwo senatorowie chcą zabrać głos w tej materii? Nie widzę chętnych.
Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (3)
Kto z państwa jest przeciw? (14)
Kto się wstrzymał od głosu? (0)
Dziękuję.
Przechodzimy do poprawki czwartej.
(*Senator Teresa Liszcz: Jest ona poparta przez mniejszość.*)
Tę poprawkę przegłosujemy łącznie z poprawką ósmą.
Bardzo proszę, Pani Mecenase, o przedstawienie tej poprawki.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

To również są poprawki dotyczące równości w zatrudnieniu. Mają one charakter porządkująco-redakcyjny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Są to poprawki, jak rozumiem, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Przypominam, że głosujemy nad poprawkami czwartą i ósmą.
Kto z państwa jest za? (17)

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.
Kolejna poprawka, czyli poprawka piąta.
Prosimy, Pani Mecenase.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Nadal jesteśmy przy temacie równego traktowania w zatrudnieniu. Poprawka ta reguluje materię definicji dyskryminowania pośredniego. Jest to poprawka, która w istocie również ma charakter porządkująco-redakcyjny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze, prosimy o opinię.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rząd popiera, tak?
Kto z państwa jest za przyjęciem...
Przepraszam, pan senator chciał o coś zapytać.

Senator Bogusław Litwiniec:

Popieram tę poprawkę, ale mam prośbę. Czy nie dałoby się tego za długiego i trudnego do zrozumienia zdania skrócić?

(Rozmowy na sali)

Moja propozycja jest taka, żeby podzielić je na dwie części, tak aby podczas czytania było to czytelne dla przeciętnego umysłu. To tyle.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ja rozumiem sensowną uwagę pana senatora. Żałuje, że to nie zostało powiedziane na posiedzeniu plenarnym, kiedy były wnoszone poprawki i kiedy komisja mogłaby się do tego odnieść, zanim został przygotowany ten druk. Dlatego ja w tej chwili bardzo proszę, Panie Senatorze, o zmianę stanowiska, bo jeżeli zaczniemy wspólnie redagować tekst przepisu...

(Senator Teresa Liszcz: W tym momencie nie mamy prawa, nie mamy możliwości zmienić tej poprawki, bo jest to poprawka komisyjna.)

Poprawka już została przegłosowana, zatem nie ma możliwości zmiany.

W takim razie kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję.

Nad poprawkami szóstą i dwudziestą czwartą będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad wskazanymi w druku poprawkami siódmą, dwudziestą drugą i dwudziestą trzecią.

Bardzo prosimy panią mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Proszę państwa, ja zwracam uwagę, że stajemy przed pewną formalną kwestią, ale przyjęliśmy taką koncepcję głosowania: według kolejności poprawek. Jest to poprawka, która również dotyczy równego traktowania w zatrudnieniu. Zmierza ona do tego, ażeby z materii równego traktowania w zatrudnieniu wyłączyć kwestie dotyczące molestowania, które są uregulowane w §5 w pkcie 2, a także żeby zostały one równocześnie przeniesione do miejsca, w którym mówi się o mobbingu, czyli do art. 94³ §1-ze względu na dobra chronione.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, prosimy.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

My, tak jak już mówiliśmy na posiedzeniu komisji, nie możemy poprzeć tej zmiany lokalizacji mobbingu w kodeksie. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, głosujemy łącznie nad poprawkami szóstą i dwudziestą czwartą, które są autorstwa pani przewodniczącej senator Teresy Liszcz.

Kto z państwa jest za poparciem tych poprawek? (3)

Kto z państwa jest przeciw? (13)

Kto z państwa wstrzymał się od głosu? (1)

Dziękuję.

Przechodzimy w takim razie do poprawki siódmej, nad którą głosujemy łącznie z poprawką dwudziestą piątą.

Przyjęcie tych dwóch poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą i dwudziestą ósmą.

Bardzo prosimy, Pani Mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Co do zasady sytuacja wygląda podobnie. Mniejszość Komisji Ustawodawstwa i Praworządności była za tym, aby kwestia molestowania była wyłączona z przepisów dotyczących równego traktowania w zatrudnieniu, czyli tych niedyskryminacyjnych, i przeniesiona do materii mobbingu, przy czym różnica dotyczy sformułowań w definicjach. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę panów senatorów o uwagę, bo poruszana jest pasjonująca kwestia molestowania.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, jakie jest stanowisko rządu? Rozumiem, że analogiczne.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Tak, analogiczne, bo ta poprawka jest bardzo podobna do poprzedniej.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiem, dziękuję bardzo.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Czym motywowane jest to stanowisko?)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Przepisy dotyczące molestowania stanowią implementację regulacji unijnych, czyli dyrektywy, a dyrektywa traktuje molestowanie, czy nam się to podoba, czy nie, jako przejaw dyskryminacji. W tym momencie ulokowanie tego w innym obszarze stwarza nam po prostu problemy, powstanie dyskusji, kolejnych zarzutów, że znowu do czegoś się nie dostosowaliśmy itd.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ja rozumiem, że idzie, proszę państwa, o szczególny przypadek, bo molestowanie może być rozpatrywane w kategorii naruszenia praw człowieka, a w tym przypadku chodzi o to, by wkomponować to w stosunek pracy. Rozumiem, Panie Ministrze, że to chciał pan wskazać, przywołując regulacje dyrektywy: ponieważ molestowanie właśnie w stosunku pracy ma być podane jako szczególnie naganne, miejsce tego jest tu i nie powinno się tego przenosić w sferę ochrony praw człowieka.

(Senator Teresa Liszcz: Ja bym poprosiła o głos, Pani Przewodnicząca.)

Bardzo proszę, Pani Przewodnicząca.

Senator Teresa Liszcz:

Ja zdaję sobie sprawę z tego, że nie mam szansy, bo stanowisko rządu zawsze u państwa przeważa, ale chcę powiedzieć swoje zdanie głośno, żeby zostało zapisane. My nie musimy się niewolniczo trzymać dyrektyw. Istota rzeczy polega na tym, żeby było zakazane molestowanie i żeby był obowiązek pracodawcy wpływania na to, by nie było wzajemnego molestowania pracowników, zwłaszcza podwładnych przez przełożonych. Z kolei umiejscowienie tego akurat w tym fragmencie jest nonsensowne. Nie chodzi o umieszczenie w kontekście stosunku pracy, bo czy umieścimy to w jednym miejscu, czy w drugim, to jest w kodeksie pracy, a więc w stosunkach pracy.

Proszę mi powiedzieć, jaka jest dyskryminacja ze względu na płeć, jeżeli mężczyzna molestuje mężczyznę albo kobieta kobietę. Gdzie w takim przypadku jest molestowanie ze względu na płeć? Przecież w istocie chodzi o nieakceptowalne zachowanie seksualne, które jest zwykle wynikiem wykorzystania sytuacji nadrzędności, bo to nie podwładny molestuje przełożonego, tylko odwrotnie, i nie płeć się liczy, tylko stosunek zależności. Jest to przede wszystkim naruszenie godności człowieka, a nie dyskryminacja. Dziękuję państwu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy pan minister chce się odnieść?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater: Jednym zdaniem.)

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Jeżeli chodzi o pojęcie dyskryminacji, to w art. 2 ust. 3 dyrektywy jest mowa, że molestowanie uznaje się za formę dyskryminacji w rozumieniu ust. 1. Ja się zgadzam z panią senator, że my nie musimy niewolniczo implementować regulacji unijnych, ale myślę, że akurat w tym zakresie po prostu nie mamy wielkiego pola manewru i to jest główna przesłanka. Ponieważ definicje tak to w normach unijnych sytuują, nie możemy tego poprzeć.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ja myślę, że nie ulega dla nikogo wątpliwości, że molestowanie jest formą dyskryminacji.

(Senator Teresa Liszcz: Jak kobieta kobietę, mężczyzna mężczyznę to też?)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Bardzo proszę, pan senator chciał zabrać głos.

Senator Janusz Bielawski:

Mnie się wydaje, że pojęcie mobbingu w tej chwili weszło do słownictwa polskiego, a te zjawiska rzeczywiście mają miejsce. Ja, że tak powiem, otarłem się o taką

sytuację w miejskim ośrodku opieki społecznej, gdzie pani dyrektor doprowadzała swoje pracownice do psychicznego załamania, do tego stopnia, że w krańcowym przypadku dorosła przecież kobieta po rozmowie z panią dyrektor po prostu się posikała.

(Głos z sali: To są jakieś niesamowite przykłady.)

To nie są żarty, to wszystko trafiało do mnie do biura i broń Boże, żeby podać nazwisko, kto przyszedł na skargę. W tej chwili sprawa jest w sądzie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.

To rzeczywiście sytuacje, które się zdarzają i o których będziemy mówić, kiedy przejdziemy do regulacji dotyczących mobbingu.

Możemy zamknąć tę kwestię, proszę państwa, mamy ją wyjaśnioną.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siódmą łącznie z poprawką dwudziestą piątą.

Poprawka dwudziesta piąta...

(Senator Bogusław Litwiniec: Ja, Pani Przewodnicząca, proszę o głos, tak żeby jedno zdanie było zaprotokołowane.)

Zgadzam się na jedno zdanie.

Senator Bogusław Litwiniec:

W rozdziale IIa w art. 18^{3a} pojęcie molestowania jest podane w nawiasie, ale zarówno na podstawie tego nawiasu, jak i wtrąconego pojęcia żaden mężczyzna, których ten problem, jak wiemy, dotyczy, nie będzie wiedział, że ustawa ta odnosi się do tego, co mężczyźni myślą. Dziękuję. *(Wesołość na sali)*

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siódmą łącznie z poprawką dwudziestą piątą.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (3)

Kto z państwa jest przeciw? (13)

Kto się wstrzymuje od głosu? (1)

Proszę dobrze policzyć. Nie czternaście głosów przeciw, tylko trzynaście i jedna osoba wstrzymała się od głosu, tak? Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką ósmą.

Bardzo proszę, Pani Mecenase.

(Głos z sali: Dziewiątą.)

Przepraszam, tak, ósmą już przegłosowaliśmy.

Przechodzimy do poprawki dziewiątej, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką dziesiątą.

Proszę o dopełnienie formalności, ponieważ tę poprawkę zaakceptowały uprzednio wszystkie komisje.

(Senator Teresa Liszcz: Chciałabym prosić o głos.)

Bardzo proszę, Pani Przewodnicząca.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo, Pani Przewodnicząca.

Ja chciałabym prosić o poparcie poprawki dziesiątej. Jest to poprawka, która zostanie, mam nadzieję, poparta przez ministerstwo. Jest poparcie ze strony pani legislator, myślę, że głośno to powie. Chodzi o to, że przez użycie w poprawce dziewiątej wyrazu „bezpośrednim” nadmiernie ograniczamy wyjątek dotyczący kościołów i innych organizacji związanych z religią czy wyznaniem w stosunku do odpowiedniej dyrektywy unijnej. Dlatego bardzo bym prosiła, by poprzeć nie poprawkę dziewiątą, ale właśnie poprawkę dziesiątą. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Pani prośba, Pani Przewodnicząca, jest dość trudna do zrealizowania, bo ten problem wszystkie komisje już przegłosowały.

Poproszę o stanowisko rządu.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Pani Przewodnicząca, ja wiem, że wszystkie komisje już tę kwestię przegłosowały, ale chciałbym namówić państwa do rozważenia tego problemu, jak również ewentualnie panią senator Liszcz do rozważenia modyfikacji swojego wniosku. Pierwsza część poprawek dziewiątej i dziesiątej jest oczywista, pozostaje kwestia drugiej części. Po analizach naszym zdaniem przedłożenie sejmowe mówiące o etosie nie posługuje się pojęciem, które jednak w słowniku języka polskiego jest zdefiniowane i wydaje się być najtrafniejsze. Mamy dwie propozycje: cel działania pozostaje w bezpośrednim związku czy cel jest związany.

Przy okazji jest pytanie do pani senator, bo pani senator wspomniała o wykreśleniu słowa „bezpośrednim”: czy słowo „działania” miało zniknąć, czy wypadło po prostu w sposób, że tak powiem, techniczny?

Niemniej jednak naszym zdaniem, biorąc także pod uwagę treść dyrektywy, która mówi o etosie, i mając świadomość, że tak czy siak w przypadkach spornych to będzie kształtowane przez linię orzecniczą, ale niech to będzie kształtowane przez linię orzecniczą, a nie bazuje na zapisach formalnych... W tym momencie, jeżeli opieramy się na celach, każdy może sobie wpisać w różnego rodzaju regulacje wewnętrzne określony cel, jeżeli mówimy o tym trzecim członie, czyli o organizacjach, których cel określa to i to. Przepraszam, ale nie taka jest tego istota. Dlatego namawialibyśmy do tego.

(Senator Teresa Liszcz: Ja chciałabym zmodyfikować tę poprawkę.)

Myśmy od początku przedstawiali, powiedziałbym, dosyć łagodnie stanowisko co do etosu, zaś po dokonaniu tych analiz wydaje nam się w tej chwili, że z jednej strony byłoby to z punktu widzenia celu tej regulacji najbezpieczniejsze, dlatego że wpisywanie do norm celów może być pełne, a z drugiej strony byłoby to proste przeniesienie dyrektywy, która jednoznacznie mówi o etosie.

(Senator Teresa Liszcz: Jestem gotowa zmodyfikować tę poprawkę w tym kierunku, jeżeli pani przewodnicząca udzieli mi głosu.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Wobec tego modyfikuję swoją poprawkę, czyli poprawkę dziesiątą, w taki sposób, ażeby odpowiedni passus brzmiał: wyrazy „kościół i innych publicznych lub prywatnych organizacji, których etos jest oparty na religii lub wyznaniu” zastępuje się wyrazami „kościół i innych związków wyznaniowych, a także organizacji, których etos jest oparty na religii lub wyznaniu”.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

A więc à rebours, tak?

Pani senator przedstawia tak zmodyfikowaną poprawkę. Jest to poprawka dziesiąta. Myśmy, jak państwo pamiętają, na posiedzeniach chyba wszystkich komisji długo dyskutowali, czy to ma być etos, czy cel, tłumacząc to tym, że idzie o danie możliwości oceny działalności, która ma być przecież ukierunkowana w konkretnym celu, a pojęcie etosu jest zdecydowanie szersze – takie było podejście przynajmniej naszej komisji.

Proszę państwa, proponuję, żebyśmy już nie wchodzili w szczegóły, nie dyskutowali, po prostu głosujemy.

Głosujemy nad poprawką dziewiątą, popartą wcześniej przez wszystkie komisje.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (14)

Kto z państwa jest przeciw? (2)

Kto z państwa wstrzymał się od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Poprawka przeszła, a jej przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką dziesiątą.

(Senator Teresa Liszcz: Ale ona będzie zmodyfikowana. Proszę, żeby...)

(Głos z sali: Tak, tak.)

Modyfikacja będzie w żółtym druku, który trafi na jutrzejsze posiedzenie.

Przechodzimy do poprawki jedenastej.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka ta dotyczy zakresu danych, które pracodawca ma prawo żądać od pracownika. Następuje ich uzupełnienie o daty urodzenia dzieci pracownika.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki Komisji Ustawodawstwa i Prawo-
rządności? (18)

Wszyscy. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki dwunastej, poprawki stylistycznej.

Proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

To jest poprawka porządkująco-redakcyjna.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (17)

Kto jest przeciw? (0?)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Poprawka trzynasta, bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Następna poprawka dotyczy skutków zawierania umów o pracę na czas określo-
ny, a mówiąc w skrócie: kilku kolejnych umów. Poprawka ta ma charakter doprecyzo-

wujący zjawisko tak zwanego aneksowania umów. Chodzi o doprecyzowanie, od kiedy jest zawarta kolejna umowa o pracę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Przy ciągłym zawieraniu przechodzącym z jednej umowy w drugą, tak? Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, prosimy.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (18)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki czternastej, zgłoszonej przez senatora Smoktunowicza. Nie ma zainteresowanego, ale sądzę, iż pani mecenas przybliży nam sens poprawki.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

W tym przypadku materia jest ta sama. Przez cały czas chodzi o skutki zawierania wielokrotnych umów o pracę na czas określony. §3 stwarza wyłączenia z obowiązywania tego przepisu i poprawka rozszerza te wyłączenia również na umowy na czas określony trwający co najmniej dwanaście miesięcy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Tak, zapis, który pan senator proponuje przywrócić, znajdował się w pierwotnym przedłożeniu rządowym, ale w Sejmie został w trakcie drugiego czytania odrzucony tak zdecydowaną większością głosów, bo ponad 80% głosujących było za modyfikacją tego zapisu, że ja nie widzę szans na ewentualne przyjęcie takiej poprawki.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tam, gdzie będę widział szanse zbliżone do pewności, to będę mówił, ale w tym przypadku...

(Głos z sali: Ale może spróbujmy.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiem, że resort nie popiera tej poprawki, że trzyma się przedłożenia wniesionego do Sejmu.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, z ustawy sejmowej.

Najpierw pani przewodnicząca, proszę bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

Ja chciałabym bardzo państwa prosić o odrzucenie tej poprawki, bo ona jest bardzo niebezpieczna. Ja o tym mówiłam, ale chcę jeszcze raz powtórzyć. Gdyby przyjąć tę poprawkę, to ona przekreśli sens całego art. 25¹, a to z tego powodu, że każda umowa o pracę zawarta na czas określony dłuższy niż sześć miesięcy, a więc także na dwa miesiące, może zawierać klauzulę, i już teraz zwykle zawiera taką klauzulę, o dopuszczalności wypowiedzenia z dwutygodniowym wyprzedzeniem. Umowa jest teoretycznie zawarta na dwanaście miesięcy, a można ją wypowiedzieć na dwa tygodnie naprzód już po dwóch tygodniach bądź miesiącu i zawierać kolejną umowę na dwanaście miesięcy. Żadna z tych umów nie będzie się liczyła w sekwencji umów z art. 25¹. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Prowadzi to więc do obejścia prawa w praktyce.

(Senator Teresa Liszcz: Uczynienia martwym przepisem art. 25¹.)

Czy państwo chcecie jeszcze dyskutować? Nie widzę chętnych.

Głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki pana senatora Smoktunowicza? (0)

Kto jest przeciw? (18)

A więc wszyscy. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do następnej poprawki, piętnastej, nad którą głosujemy łącznie z poprawką pięćdziesiątą piątą.

Prosimy, Pani Mecenase.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu**

Bożena Langner:

Ta poprawka jest dość rozbudowana, ale w istocie sprowadza się wyłącznie do art. 29¹, który zostaje dodany. Z kolei art. 29² i art. 29³ stanowią powtórzenia ustawy w wersji przyjętej przez Sejm. Poprawka polega na tym, że wprowadzono wprost uregulowanie, które stanowi o tym, że zmiana warunków pracy lub płacy następuje na mocy porozumienia i to porozumienie powinno być zawarte na piśmie oraz potwierdzone nie później niż w ciągu siedmiu dni...

(Senator Teresa Liszcz: Jeśli było ustne.)

Tak, jeśli było ustne. Chodzi więc o pisemność i o zobligowanie do potwierdzania.

Poprawka pięćdziesiątą piątą rozszerza materię dotyczącą wykroczeń przeciwko prawom pracowniczym, a więc niepotwierdzenie tego w terminie siedmiu dni stanowi wykroczenie i podlega odpowiedzialności.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (18)
Jednogłośnie. Dziękuję bardzo.
Zatem poprawki piętnastą i pięćdziesiątą piątą mamy za sobą.
Przechodzimy do poprawki szesnastej. Jest to poprawka Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.
Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka ta dotyczy umowy zawartej na tak zwane zastępstwo. Wprowadza ona uregulowanie, na podstawie którego umowa zostaje potraktowana w kodeksie w ten sposób, że jeżeli jest ona dłuższa niż sześć miesięcy, to okres wypowiedzenia będzie wynosił dwa tygodnie, a więc różnicuje długość okresu wypowiedzenia w zależności od czasu trwania umowy. Sejm przyjął, że okres wypowiedzenia umowy na zastępstwo wynosi trzy dni robocze. Powtarzam: poprawka wprowadza rozróżnienie czasu trwania tej umowy, a więc jeśli ona jest dłuższa niż sześć miesięcy, okres wypowiedzenia jest wtedy dłuższy i trwa dwa tygodnie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Tej poprawki nie możemy poprzeć.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Czy są inne głosy? Nie widzę zgłoszeń...

Senator Teresa Liszcz:

Przepraszam, ja bardzo bym ją chciała poprzeć, bo jeżeli ktoś przepracował pół roku, to nie można go zaskakiwać wyrzucaniem z pracy z wypowiedzeniem wynoszącym trzy dni. Powinna być różnica między tym, kto pracował dwa tygodnie czy miesiąc, a tym, kto pracował pół roku i miał już pewną stabilizację na tym stanowisku.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Pan senator i pan minister zamykają sprawę.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Mirosław Lubiński:

Chciałbym przypomnieć, że to ja zgłaszałem akurat tę poprawkę. Uważam, że istotą umowy na zastępstwo jest jej krótki czas, ale jeżeli zdarzyłaby się taka sytuacja, że czas trwania takiej umowy wynosi powyżej sześciu miesięcy, bo jest taka hipotetyczna możliwość, należałoby to obwarować właśnie tym zapisem, o którym mówimy. Dlatego jednak gorąco rekomenduję przyjęcie tej poprawki, bo ideą umowy na zastępstwo jest jej krótki czas trwania. Przepisy są tak skonstruowane, że na dobrą sprawę, jeżeli ktoś będzie chciał je wykorzystać, może zatrudnić na okres dłuższy niż sześć miesięcy. Ta poprawka po prostu wyklucza taką sytuację i w tym momencie daje pracownikowi odpowiedni czas na znalezienie sobie pracy, czyli okres wypowiedzenia jest po prostu analogiczny do tego w przypadku umowy na czas określony. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Czy pan minister chciałby zmienić pierwotną rekomendację?

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Nie, proszę państwa, przede wszystkim ten okres wypowiedzenia jest dla obu stron. Jeżeli jest umowa na zastępstwo, to siłą rzeczy są różne powody, dla których pracodawca poszukuje pracownika na zastępstwo. Ten pracodawca ma wolne miejsce, szuka kogoś. To jest prowizorka dla obu stron, dlatego że z pracownikiem, który normalnie obsadza to stanowisko, coś się dzieje: jest chory, jest na urlopie wychowawczym, są różne powody, ale w pewnym momencie on mówi, że chce wracać. W tym momencie za okres wypowiedzenia musi płacić, niejako podwójnie, pracodawca, który zatrudnił pracownika.

(*Senator Teresa Liszcz:* Chodzi o sytuację, kiedy tamten nie wraca.)

Jest więc oczywiste, że pracownik, który przychodzi do pracy na zastępstwo, traktuje to rozwiązanie też jako prowizorkę, jako coś, co w tej chwili jest, ale on też rozgląda się za pracą. Jeżeli znajdzie pracę, to też nie powinien być, przepraszam, wiązany dłuższym okresem wypowiedzenia, ale tam, gdzie znajdzie stałą pracę, która jest do wzięcia, brać ją natychmiast. Taka jest istota umowy na zastępstwo i z tych przesła-

nek wynika nasze stanowisko. Z jednej strony jest pewna korzyść, z drugiej pewna swoboda dla obu stron przy swoistej prowizorce, z jaką mamy do czynienia.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze głosy w tej materii? Nie widzę zgłoszeń.

Głosujemy.

Kto z państwa jest za rekomendowaniem poprawki szesnastej? (13)

Kto z państwa jest przeciw? (2)

Kto się wstrzymał od głosu? (4)

Dziękuję.

Poprawka uzyskała poparcie połączonych komisji.

Przechodzimy do poprawki siedemnastej, popartej wcześniej przez dwie komisje.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka porządkująca, która zapewnia spójność terminologiczną w ustawie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, rozumiem, że to formalność, tak?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (20)

Widzę, że nas przybyło, mamy już dwadzieścia osób. Nocna pora służy.

Przechodzimy do poprawki osiemnastej, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką dziewiętnastą.

Bardzo proszę zreferować nam poprawkę osiemnastą.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy uprawnienia do korzystania przez pracownika ze zwolnienia na poszukiwanie pracy. Wprowadza ona, po pierwsze, uprawnienie do

korzystania z tego zwolnienia przez pracownika, który jest zatrudniony na umowę na zastępstwo, a po drugie, przewiduje konkretną długość zwolnienia w zależności od tego, na jaki czas umowa jest zawarta.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy autorka poprawki chce jeszcze coś powiedzieć w tej materii?

Senator Teresa Liszcz:

Tak, niewiele, ale chciałabym powiedzieć. Wydaje mi się, że powinno jednak zostać – tak jak było do tej pory – prawo do wolnego czasu na szukanie nowej pracy, niezależnie od długości okresu wypowiedzenia, to znaczy powinno być zawsze, też przy krótkim okresie, tylko odpowiednio krótsze, zwłaszcza że nie tak dawno ograniczono to prawo w ten sposób, że teraz należy się ono już tylko wtedy, gdy pracodawca wypowiedział umowę. Od okresu przedwojennego należało się niezależnie od tego, kto wypowiadał, a teraz zabieramy nawet ten jeden dzień roboczy czy dwa dni, bo do tej pory były właściwie dwa, temu, kto ma okres wypowiedzenia krótszy niż dwa tygodnie. Proszę o poparcie tego rozwiązania. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, jakie jest stanowisko rządu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Rząd jest przeciwny, bo każdy kolejny ruch, ziarnko do ziarnka, powoduje, że te zmiany szłyby w zupełnie innym kierunku niż zmiany mniej więcej rok temu przyjęte przez parlament.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja wiem.

Jeżeli zaś mówimy o jakichś kosztach pracy, o jakiejś skłonności do zatrudniania, jeżeli przyjmujemy, że praca jest czymś, co powinno być pozyskiwane niejako bez barier po stronie pracodawców, bez barier, które zachęcają pracodawcę do działania w szarej strefie, bo to jest tak, że w pewnym momencie przekraczana jest granica i po prostu zaczyna się szara strefa... Naszym zdaniem sytuacja, kiedy pracownik jest zatrudniony do dwóch tygodni, czyli na kilka dni, czasami na trzy dni, i ma dostać jeden dzień wolny na poszukiwanie pracy, jest sytuacją, w której ten pracodawca w życiu go nie zatrudni legalnie, bo mu się to po prostu nie będzie specjalnie opłacało. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Czy była w ogóle taka praktyka, że kogoś zatrudniano w sposób legalny na trzy miesiące czy na trzy dni? Czy coś takiego w ogóle odnotowano w historii tego kraju?

Senator Bogusław Litwiniec:

Ja to stosowałem, Panie Senatorze, przez czterdzieści lat pracy w charakterze dyrektora małego teatru państwowego.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, nie ma dalszych głosów.

Poddaję pod głosowanie poprawkę osiemnastą, przypominając, iż jej przyjęcie wyklucza głosowanie nad następną poprawką, czyli dziewiętnastą.

Kto z państwa jest za poprawką osiemnastą? (2)

Kto z państwa jest przeciw? (18)

Czy ktoś się wstrzymał od głosu? Nikt.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki dziewiętnastej.

Znamy już jej ideę, tak więc poproszę tylko pana ministra o odniesienie się do tej poprawki.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za poprawką dziewiętnastą? (19)

Kto z państwa jest przeciw? (1)

Przechodzimy do poprawki dwudziestej.

Jest to poprawka mniejszości Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad następną poprawką, czyli poprawką dwudziestą pierwszą.

Bardzo proszę.

Główny Specjalista do spraw Legislacji

w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Bożena Langner:

Materia tej poprawki dotyczy obowiązków pracodawcy. Ustawa w art. 94 w pkt 2b przewiduje obowiązki, które dotyczą działań, nazwijmy to, antydyskryminacyjnych. Ustawa podaje je w katalogu otwartym.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Możemy poprzeć.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Nie widzę chętnych do zabrania głosu.
Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki dwudziestej? (1)
Kto z państwa jest przeciw? (19)
A więc nikt nie wstrzymał się od głosu.
Przechodzimy do poprawki dwudziestej pierwszej, zgłoszonej przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to ta sama materia: obowiązki pracodawcy. Poprawka ma charakter porządkująco-stylistyczno-redakcyjny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (20)
Zatem nie pytam, kto jest przeciw i kto się wstrzymał od głosu, ponieważ wszyscy ją poparliśmy.
Przechodzimy do poprawki dwudziestej drugiej, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad czterema poprawkami: dwudziestą trzecią, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą i dwudziestą ósmą. Jest to poprawka nieobecnego pana senatora Smoktunowicza.
Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka ta dotyczy instytucji mobbingu i ma na celu wykreślenie z kodeksu odpowiedniego uregulowania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie możemy poprzeć.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Nikt nie chce zabrać głosu.
Poddaję zatem pod głosowanie poprawkę dwudziestą drugą.
Kto z państwa jest za jej przyjęciem? Nie widzę chętnych.
Kto z państwa jest przeciw? (19)
Kto się wstrzymał od głosu? (1)
Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki dwudziestej trzeciej, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawkami dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą i dwudziestą ósmą.

Bardzo proszę panią mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Proszę państwa, mamy kilka poprawek, które dotyczą mobbingu. Najkrócej mówiąc, jest to poprawka, która ma charakter definicyjny w zakresie tego zjawiska.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
(*Senator Teresa Liszcz: Tak, chciałabym zabrać głos, jeśli można.*)
Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Ja mam co do tego pewien problem. Oczywiście najbardziej bym państwa zachęcała do tego, żeby poprzeć w tej materii moją poprawkę, czyli poprawkę dwudziestą czwartą. Uważam, że ona...

(Głos z sali: Ona już była, Pani Senator.)

Aha, ona już przepadła. W takim razie chodziłoby mi o poprawkę dwudziestą ósmą. Zakładając, że będzie przyjęta poprawka dwudziesta trzecia, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, martwi mnie, od strony takiej czystości legislacyjnej, to, co jest w §2. „Pracownik, u którego mobbing wywołał rozstrój zdrowia, może dochodzić od pracodawcy odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia”. To wyrażenie „odpowiedniej sumy” jest takie potoczne, kolokwialne. Powinna być po prostu mowa o tym, że może żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Tylko tego dotyczy poprawka dwudziesta ósma. Mam nadzieję, że pani mecenas mnie... Wyrażenie „odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia” brzmi bardzo kolokwialnie, tak się w przepisach nie pisze. Tylko to jedno bym chciała: żeby §2 przyjąć w brzmieniu poprawki dwudziestej ósmej. Wydaje mi się, że dałoby się to technicznie zrobić, gdybyście państwo przyznali mi rację.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Jaka jest opinia pana ministra?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

My byśmy popierali zawartość merytoryczną z poprawek dwudziestej trzeciej i dwudziestej ósmej, bo kwestia procedury to już, że tak powiem...

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ale one właśnie wykluczają się w tym sensie, że przyjęcie poprawki dwudziestej trzeciej czyni bezprzedmiotowym głosowanie nad poprawką dwudziestą ósmą.

Czy Komisja Ustawodawstwa i Praworządności nie mogłaby zmodyfikować swojego pierwotnego wniosku, idąc w tym kierunku, aby w §2 art. 94³ zamiast słów „odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia” wpisać słowa „odpowiedniego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”?

Czy może być „odpowiedniego zadośćuczynienia”, czy bez „odpowiedniego”?

(Senator Teresa Liszcz: Nawet „zadośćuczynienia pieniężnego”.)

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner: Ale to komisja musi...)

Ja tylko pytam, czy komisja byłaby...

Pan senator Balicki, bardzo proszę.

Senator Marek Balicki:

Ja chciałbym zwrócić uwagę, że istnieją w ustawach zapisy właśnie z użyciem wyrażenia „odpowiedniej sumy”, na przykład w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej, w której jest możliwość przyznania przez sąd zadośćuczynienia za nieprzestrzeganie praw pacjenta, jest dokładnie taki sam zapis. Tak więc ja nie wiem, czy należałoby teraz to zmieniać.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Jest to po prostu kwestia puryzmu w zakresie legislacji. Mnie również bardziej podoba się czyste słowo „zadośćuczynienia” bez wyrażenia „odpowiedniej sumy”, bo jeśli już, to trzeba by dodać „odpowiedniej sumy pieniężnej”. Bo co to znaczy...

(*Senator Marek Balicki: Z tego, co ja pamiętam, tamten zapis był przygotowywany przez prawników z Ministerstwa Sprawiedliwości.*)

Widać, że coś puścili.

(*Senator Marek Balicki: Nie, widocznie tak jest...*)

(*Senator Teresa Liszcz: Jeśli można...*)

Bardzo proszę.

Mówimy o formie, a nie o treści.

Senator Teresa Liszcz:

Pani Przewodnicząca, można by to załatwić w ten sposób, żeby po prostu oddzielnie głosować nad poszczególnymi paragrafami, przyjąć...

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner: Ale czy nie będzie to później rzutowało na...*)

Albo moglibyśmy zwołać oddzielne krótkie posiedzenie w trakcie posiedzenia Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, ale gra nie jest warta świeczki i...

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ja myślę, proszę państwa, żebyśmy zamiast generować w tej chwili dodatkowe formalności poszli za radą pana senatora Balickiego, skoro jest już taki przykład.

W takim razie kto z państwa jest za przyjęciem poprawki dwudziestej trzeciej? (19)

Kto z państwa jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki dwudziestej dziewiątej, jako że wcześniejsze, poprzednie poprawki – proszę mnie kontrolować, czy nie skreśliłam ich za wiele – zostały wykluczone przez przyjęcie poprawek dwudziestej trzeciej i wcześniejszych.

Poprawka dwudziesta dziewiąta, autorstwa pana senatora Lubińskiego.

Bardzo proszę. Pani Mecenas, można?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

To są poprawki, które dotyczą czasu pracy i wymiaru czasu pracy w przypadku, gdy występują dwa święta inne niż niedziela.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Ja przypomnę, że nad tą poprawką należy głosować łącznie z poprawkami trzydziestą pierwszą i trzydziestą czwartą, a przyjęcie tych łącznie przegłosowanych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawką trzydziestą.

(Senator Teresa Liszcz: Mogę ad vocem?)

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Przecież poprawki dwudziesta dziewiąta i trzydziesta są dokładnie takie same, więc...

(Głos z sali: Nie.)

Jak to nie? W art. 1 w zmianie trzydziestej szóstej w art. 129 skreśla się §3... Jest to dokładnie to samo.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Myślę, że chyba nam w druku...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Nie, absolutnie nie. Jeśli można, to chcę powiedzieć, że absolutnie nie było celem dezawuowanie czyjejkolwiek poprawki. Jest to po prostu zabieg techniczny, który miał nam umożliwić głosowanie zarówno nad poprawką Komisji Ustawodawstwa i Praworządności... Ja widzę, że pan senator jako wnioskodawca pewnie będzie chciał się wypowiedzieć. Poprawka pana senatora jest uszczegółowieniem tej poprawki i takim niezbędnym legislacyjnym zapisem tych wszystkich kwestii. Tak więc kierowaliśmy się tylko tym, żeby nie było problemów i tego, że komuś zamykamy drogę do wypowiedzenia się w głosowaniu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Może formuła jest nieszczęśliwa, bo ona wskazuje, iż... Ja rozumiem, że jest to formuła przyjęta przez legislatorów, a właściwie te dwie poprawki należałoby potraktować jako jednobrzmiące, jako jedność.

Czy pan senator wnioskodawca chce w tej materii zabrać głos?

Proszę bardzo.

Senator Mirosław Lubiński:

Tak, ja chciałbym zwrócić uwagę na to, że moja poprawka nie polega tylko na wykreśleniu §3 w art. 129, że z tym wykreśleniem w sposób bezpośredni łączy się wprowadzenie nowych zapisów. Dlatego te poprawki... Właściwie jest to jedna poprawka, tylko że zmiany trzeba dokonać po prostu w trzech miejscach. Jest to dale idąca poprawka, która polega nie tylko na wykreśleniu, ale również na zastąpieniu...

(Senator Teresa Liszcz: Nie, dalej idąca jest ta, która sprowadza się tylko do czystego wykreślenia.)

Moje zdanie jest inne.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, prosimy pana o odniesienie się nie do formuły legislacyjnej, co która poprawka wchłania, tylko do poprawek dwudziestej dziewiątej, trzydziestej pierwszej i trzydziestej czwartej.

Przy tym jeszcze prosiłabym, aby zechciała nam pani powiedzieć, czy w ostatnim zdaniu w poprawce trzydziestej czwartej powinno być „odpowiednio”, czy „odpowiedni”. Jak rozumiem, „odpowiednio”, tak? „Stosuje się odpowiednio”.

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner*: Przepraszam, to jest błąd literowy.)

Maszynowy.

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner*: Tak.)

Dodajemy literę „o”.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

My oczywiście popieramy poprawkę z bloku poprawek dwudziestej dziewiątej, trzydziestej pierwszej i trzydziestej czwartej, której istotą jest przeniesienie w inne miejsce zawartości merytorycznej. Poprawka trzydziesta sprowadza się do skreślenia tej zawartości merytorycznej.

(*Senator Teresa Liszcz*: Czyli jest dalej idąca.)

Tak mi się wydaje.

(*Senator Teresa Liszcz*: Chciałabym postawić kropkę nad „i”. W związku z tym powinno się głosować nad nią najpierw.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dobrze, proszę państwa, w takim razie robimy tak: jeżeli zmienimy kolejność, to najpierw będziemy głosowali nad poprawką trzydziestą. Jeżeli ta poprawka przejdzie, to nie będziemy głosowali nad dalszymi poprawkami, czyli nad poprawkami dwudziestą dziewiątą, trzydziestą pierwszą i trzydziestą czwartą, a jeśli nie przejdzie, to wtedy będziemy głosowali nad poprawką pana senatora Lubińskiego, tak?

(*Senator Teresa Liszcz*: W sprawie porządkowej.)

Zmieńmy tylko numerację.

Proszę bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

Właśnie chodzi mi o zmianę numeracji.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Zmieńmy sobie numerację. Poprawka dwudziesta dziewiąta otrzymuje numer trzydziesty, a poprawka trzydziesta otrzymuje numer...

(*Senator Teresa Liszcz*: Dwudziesty dziewiąty.)

Niedobrze...

(*Senator Teresa Liszcz*: Dobrze.)

...bo wtedy musimy głosować łącznie nad poprawkami trzydziestą, trzydziestą pierwszą i... Dobrze, czyli zmieniamy numery w dwóch miejscach: i w kolejności, i w uwagach mówiących, że nad poprawkami trzydziestą, trzydziestą pierwszą i trzydziestą czwartą głosujemy łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką dwudziestą dziewiątą.

(*Senator Teresa Liszcz*: Odwrotnie, przyjęcie poprawki dwudziestej dziewiątej...)

Tak.

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner*: Nad poprawką dwudziestą dziewiątą będziemy głosowali najpierw.)

Głosujemy nad poprawką dwudziestą dziewiątą.

Kto z państwa jest za przyjęciem dalej idącej poprawki? (4)

Kto z państwa jest przeciw? (14)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Dziękuję.

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Przechodzimy do łącznego głosowania nad poprawkami trzydziestą, trzydziestą pierwszą i trzydziestą czwartą.

Rozumiem, że sprawa merytoryczna została wyjaśniona.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek? (14)

Kto jest przeciw? (2)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej drugiej.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Ta poprawka dotyczy czasu pracy, a w szczególności okresów odpoczynku. Jej istota polega na tym, że uzupełniono wyłączenie, o którym mowa w §2. Wiąże się to z sytuacją, w której okres odpoczynku wynoszący co najmniej jednaście godzin nie dotyczy pewnych grup pracowników. Do tej grupy dołączono pracowników, którzy po prostu zmieniają porę wykonywania pracy w związku z przejściem na inną zmianę. Ta poprawka ma istotne znaczenie dla praktyki i dla funkcjonowania pewnych podmiotów, pewnych zakładów pracy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, bardzo prosimy o opinię.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (18)

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej trzeciej.

Bardzo proszę, Pani Mecenass.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka redakcyjno-uściślająca. Został zmieniony szyk, żeby uczynić bardziej czytelnym sens zdania drugiego.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej piątej.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy systemu przerywanego czasu pracy i długości trwania przerwy niewliczanej do czasu pracy. Sejm przyjął, że ta przerwa trwa nie dłużej niż pięć godzin. Komisja wnosi o to, aby przerwa ta trwała nie dłużej niż trzy godziny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Jesteśmy zdecydowanie przeciw. To właściwie burzy istotę przerywanego czasu pracy, a jest on i tak wprowadzany za zgodą związków.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chce się odnieść do tej materii?

(*Senator Teresa Liszcz*: Tak, ja bym chciała.)

Bardzo proszę, Pani Przewodnicząca.

Senator Teresa Liszcz:

Ja chciałabym prosić o poparcie tej poprawki. Pięciogodzinna przerwa w polskich warunkach, zwłaszcza w odniesieniu do pracownika, który dojeżdża, całkowicie rozbija mu czas wolny, a właściwie pozbawia go czasu wolnego. W naszych warunkach pracownik nie jest w stanie, zwłaszcza ten dojeżdżający, a w warunkach bezrobocia mnóstwo ludzi dojeżdża do dużych ośrodków... Dla niego to jest czas zmarnowany. Pięć godzin przerwy, osiem godzin pracy, a często dużo więcej, i prawie nic nie zostaje dla rodziny i na odpoczynek.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy państwo chcą się wypowiedzieć w tej materii?

Bardzo proszę, pan senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Ja chciałbym się upomnieć o przeszło dwustuletnią tradycję polskich teatrów, których pracownicy z reguły mają przerwę pomiędzy próbą a występem. Przez dwieście lat przerwa ta wynosiła cztery godziny.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa chce jeszcze wypowiedzieć się w tej materii? Nikt. Dziękuję.

W takim razie głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (4)

Kto z państwa jest przeciw? (14)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej szóstej, zgłoszonej przez mniejszość Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

Bardzo proszę, Pani Mecenasa.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy możliwości wprowadzania przerwy niewliczonej do czasu pracy w wymiarze do sześćdziesięciu minut. Takie uregulowanie zostało przyjęte przez Sejm. Poprawka zaś zmierza do tego, aby ograniczyć możliwość wprowadzania takiej przerwy w ten sposób, żeby ona nie mogła być wprowadzona w regulaminie pracy ani w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym albo nie jest zobowiązany do ustalania regulaminu pracy. A więc ta przerwa mogłaby być wprowadzona jedynie w sytuacji, kiedy pracodawca jest objęty układem zbiorowym pracy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie możemy poprzeć tej poprawki.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Czy są głosy w tej materii?
Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ja myślę, że jest to kolejny wspaniałomyślny gest pod adresem pracowników, którzy dojeżdżają, żeby tracili jeszcze godzinę więcej. Muszę powiedzieć, że jest to budujące stanowisko rządu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie mówmy, że to jest przymusowe, dlatego że czas, kiedy ci pracownicy, że tak powiem, siedzą w tym momencie w pracy, nie wykonując pracy, jednak pracodawcę też kosztuje. Nikt więc nie będzie przymusowo wprowadzał godzinnej przerwy na posiłek i na załatwienie spraw osobistych w sytuacji, kiedy wie, że ten czas jest pra-

ownikowi niepotrzebny. Pracodawca płaci za ochronę, za światło, za Internet, z którego w tym czasie ci pracownicy korzystają, płaci za dwadzieścia pięć różnych spraw. Tak więc ja bym się tego nie obawiał, Panie Senatorze.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Czy są jeszcze głosy w tej materii? Nie ma. Dziękuję.

Głosujemy nad poprawką trzydziestą szóstą.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (3)

Kto z państwa jest przeciw tej poprawce? (17)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję.

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej siódmej, poprawki mniejszości, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką trzydziestą ósmą w zakresie art. 145 §2.

Bardzo proszę, Pani Mecenase.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka dotycząca wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szczególnie szkodliwych dla zdrowia, a także podmiotów, które ustalają ten wykaz.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie możemy poprzeć tego rozwiązania, ponieważ w pewnych sytuacjach umożliwia ono w ogóle nieokreślenie tego wykazu i ciągłe negocjowanie układu zbiorowego.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Czy są jakieś głosy w tej sprawie?

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Ja chciałabym poprzeć tę poprawkę i przede wszystkim prosić państwa o poparcie. Chodzi o sprawę niebagatelną: o zdrowie i życie ludzi, o pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnie uciążliwych bądź szczególnie szkodliwych. Po-

czynając od 1996 r., cały czas obserwuję pogarszanie tej regulacji, lekceważenie tej sprawy. Do 1996 r. to Rada Ministrów wydawała uchwały, rozporządzenia w porozumieniu ze związkami zawodowymi, skrupulatnie dbała o to, żeby wszyscy pracownicy pracujący w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych byli objęci skróconym czasem pracy, a często także i urlopami dodatkowymi. W 1996 r. przerzucono to na układy zbiorowe pracy, co oznaczało, że zależało to od obydwu stron, partnerów społecznych, a nie od rządu i nie rząd odpowiadał za to, że te stanowiska będą objęte skróconym czasem pracy. Ponieważ jednak chodziło o układy, była nadzieja, że związki zawodowe będą o to w układach zabiegać.

Teraz już rezygnuje się z układów i sam pracodawca ma typować miejsca pracy, które są szkodliwe bądź uciążliwe i na których będzie krótszy czas świadczenia pracy, czyli sam przeciwko sobie ma ustalać takie stanowiska i takie swoje obowiązki, nawet jeżeli jest objęty zbiorowym układem pracy. Moim zdaniem jest to po prostu nieprzyzwoite. Jest to też sprzeczne z ratyfikowaną przez nas Europejską Kartą Społeczną, która wyraźnie mówi, że trzeba rekompensować szkodliwość lub szczególną uciążliwość warunków pracy skróconym czasem pracy bądź urlopem dodatkowym albo jednym i drugim.

Dlatego nie zgadzam się z panem ministrem, bo w pierwszym zdaniu jest mowa o tym, że jeżeli jest to objęte układem, to te stanowiska mają być określone w układzie, a jeśli nie jest objęte układem, który określa taki wykaz, nie jakimkolwiek układem, tylko takim, w którym jest ten wykaz, to wtedy ustala to pracodawca po konsultacji z pracownikami – i nie po zasięgnięciu opinii, tylko jednak po uzyskaniu akceptacji lekarza specjalisty. Ja myślę, że ta sprawa jest zbyt poważna, żeby znów oddawać ją w ręce pracodawcy. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze, bardzo proszę. Przepraszam, może pan minister na końcu, wcześniej państwo senatorowie.

Pan senator Litwiniec i pani senator Serocka.

Senator Bogusław Litwiniec:

Panie Ministrze! Pani Przewodnicząca! Panie i Panowie!

Jest to jedyna okazja, jaką mam, żeby wypowiedzieć pewną refleksję, która narodziła się w mojej głowie, i proszę wyciągać wnioski daleko idące we wszystkie strony. W Stanach Zjednoczonych, które pod względem wydajności przeganiają Europę o wszystkie możliwe długości, roczny czas pracy wynosi średnio około dwóch tysięcy stu godzin, w Europie – tysiąc sześćset pięćdziesiąt.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że nas także pan senator zachęca do wzmożonej pracy.

Pani senator Serocka.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Ewa Serocka:

Ja byłam przy zawieraniu dwudziestu paru układów zbiorowych i mogę powiedzieć, iż oddanie pracownikom tego typu problematyki spowoduje, że nigdy w życiu nie ustali się takiej listy, bo każdy pracownik będzie twierdził, że jego praca jest szkodliwa. Sądzę, że od tego jest lekarz, który będzie badał, sprawdzał i mówił, czy praca jest szkodliwa, czy nie. Tak więc uważam, że ten przepis jest całkowicie... Jest od tego cały szereg instytucji, które ustalają szkodliwość danych stanowisk pracy. Przy tego typu zapisie nigdy w życiu nie będzie możliwe uzgodnienie układu zbiorowego czy załącznika do układu zbiorowego o stanowiskach, które są uznane za szkodliwe dla zdrowia. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

(*Senator Teresa Liszcz*: Ja proszę o głos ad vocem, Pani Przewodnicząca.)

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Pragnę przypomnieć, że układów zbiorowych pracy nie zawierają, nie negocjują pracownicy, tylko po jednej stronie związku zawodowe, a po drugiej stronie pracodawcy, zaś przy układach ponadzakładowych organizacje pracodawców z udziałem ekspertów. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze pan senator zgłasza ochotę zabrania głosu?

(*Senator Andrzej Jaeschke*: Tak.)

Bardzo proszę.

Senator Andrzej Jaeschke:

Tak, ja zgłaszam ochotę zabrania głosu w kwestii bardziej generalnej. Ponieważ te wszystkie argumenty, które dzisiaj padają, już padały, na dziesięć stron nicowaliśmy to na posiedzeniach komisjach, ja proponowałbym bardziej usprawnić prace i po prostu głosować nad poprawkami, jeżeli ktoś podtrzymuje, to podtrzymuje, już nie prowadzić dyskusji. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Pan chciał jeszcze coś dodać?

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Pater*: Nie, ja już dziękuję, wszystkie główne kwestie zostały już poruszone.)

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki trzydziestej siódmej? (3)

Kto jest przeciw? (17)

Dziękuję bardzo.

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Przechodzimy do kolejnej poprawki, poprawki trzydziestej ósmej, nad którą będziemy głosowali łącznie z poprawką pięćdziesiątą czwartą.

Bardzo proszę, Pani Mecenass.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka o charakterze terminologicznym i stanowi niezbędne doprecyzowanie, a także dostosowanie do samego kodeksu pracy w art. 229 §8 pkt 3.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (20)

Dziękuję. Jak rozumiem, wszyscy głosujący poparli tę poprawkę.

Przechodzimy do poprawki trzydziestej dziewiętej.

Bardzo proszę.

Rozumiem, że jest to poprawka stylistyczna, typowo porządkująca.

(*Senator Teresa Liszcz*: Nie wiem. Przepraszam, ale „lub” czy „i” to nie jest to samo.)

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Ja bardzo przepraszam, głównie komisję, bo zwracaliśmy się, że tak powiem, siłą rozpędu, do komisji o poparcie, a po refleksji...

(*Przewodnicząca Genowefa Grabowska*: Czyżbyście się państwo teraz wycofywali?)

Dokładnie. Przepraszam bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

To rzeczywiście... Ja na przyszły raz, Panie Ministrze, proszę o głębszą refleksję przed sugerowaniem, dobrze?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Pater: Ja myślę, że była głęboka, tylko...)

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że poprawka nie jest poparta przez resort.

Kto z państwa jest zatem za przyjęciem tej poprawki? Nikt.

Kto jest przeciw? (18)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej, poprawki mniejszości Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy ustalania systemów i rozkładów czasu pracy oraz przyjętych okresów rozliczeniowych. Art. 150 §2 stanowi o tym, co dzieje się, gdy zakładowa organizacja związkowa nie wyraża u pracodawcy zgody na ustalenie lub zmianę systemów i rozkładów czasu pracy. Mniejszość Komisji Ustawodawstwa i Praworządności proponuje zawężenie zakresu tego paragrafu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie popieramy tego rozwiązania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Nie widzę zgłoszeń.

(Senator Teresa Liszcz: Ja jednak chciałabym...)

Tak, bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

...dla formalności, dla potomności zwrócić uwagę na to, że przepis ten zrównuje sytuację, gdy nie ma związków zawodowych, z sytuacją, gdy związki są, tylko sprze-

ciwiają się wprowadzeniu szczególnych, uciążliwych dla pracowników systemów czasu pracy. Jest to postponowanie związków zawodowych. Po co one są, skoro jeśli są, a się nie zgadzają, to jakby ich nie było i pracodawca robi to sam? Dlatego proszę o poparcie tej poprawki.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy w tej materii są dalsze głosy i chęć dyskusji? Mówimy o poprawce czterdziestej, zgłoszonej przez mniejszość Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Nie widzę zgłoszeń.

Zatem głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (3)

Kto z państwa jest przeciw? (14)

Kto z państwa wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję.

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej pierwszej.

Bardzo proszę, Pani Mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy pracy w godzinach nadliczbowych w sytuacji, gdy mają miejsce szczególne potrzeby pracodawcy. Poprawka wprowadza obowiązek poinformowania o tym pracownika przez pracodawcę oraz określa, do kiedy najpóźniej to poinformowanie powinno nastąpić.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

To znaczy określa, że najpóźniej w poprzednim dniu. Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, jakie jest państwa stanowisko?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie możemy poprzeć.

(*Senator Teresa Liszcz: A czy mogłabym zapytać dlaczego?*)

Dlatego że...

(*Senator Bogusław Litwiniec: Byłem świadkiem, że pracodawca, kiedy była powódź, musiał w trakcie wielkiej fali polecać pracę.*)

(*Głos z sali: Panie Senatorze...*)

(*Senator Liszcz: To nie tego dotyczy.*)

(*Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Proszę państwa...*)

(*Głos z sali: Niech pan czyta ustawę.*)

(*Senator Teresa Liszcz*: Chodzi o przyczyny dotyczące szczególnych potrzeb, innych niż akcja ratownicza bądź awaria. Chodzi o inne sprawy, przewidywalne.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, może się zdarzyć, że rano pracownik nie przychodzi do pracy, bo jest chory. Czy w takim razie można w tym dniu poprosić innego pracownika o to, żeby został w godzinach nadliczbowych, czy nie? Ja to rozumiem tak, że w świetle tego przepisu nie można.

(*Senator Teresa Liszcz*: Można?)

Proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Czym innym jest zastępstwo, a czym innym są tak zwane szczególne potrzeby. Chodzi o to, że godziny nadliczbowe to coś ponad normalny obowiązek pracownika, to sięganie pracodawcy do prywatnego czasu pracownika. Jeżeli chodzi o awarię, akcję ratowniczą, to jest jasne, że każdy, kto jest w stanie, ma uczestniczyć tak długo, jak trzeba, ale jeżeli to są inne potrzeby pracodawcy, który sięga do prywatnego czasu pracownika, to ten pracownik musi mieć szansę wcześniej o tym się dowiedzieć, na przykład zorganizować sobie opiekę nad dzieckiem, które zabiera z przedszkola itd. Ja w pierwszej wersji proponowałam dodatek „chyba że nie jest to możliwe ze względu na nagłość” czy coś takiego. Pan minister Pater powiedział wtedy, że jest to niedookreślone, niejasne. Wobec tego stało na jasnej dyspozycji, że pracodawca ma uprzedzić. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Czy to znaczy, że ja nie mogę poprosić mojej asystentki, żeby została i poprowadziła dodatkowe dwie godziny wykładu?

(*Senator Teresa Liszcz*: Prosić pani profesor może, ale kazać nie.)

Dobrze, ale ja ją muszę w przypadku państwa wersji poinformować dzień wcześniej.

(*Senator Teresa Liszcz*: Nie, za jej zgodą można...)

Nie, ja jej polecę. Wtedy nie mam prawa polecić, a zajęcia muszą być wykonane.

Bardzo proszę.

Senator Wojciech Pawłowski:

Byłoby nieobsadzonych 30% dyżurów lekarskich. Dziękuję.

(*Senator Teresa Liszcz*: Lekarze mają odrębne przepisy.)

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

(*Senator Teresa Liszcz*: Oczywiście że mają.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Aleksandra Koszada:

Dziękuję bardzo.

Ja chciałabym powiedzieć tylko tyle, że prawie trzydzieści lat pracowałam w zakładzie przemysłowym i zdarzały się takie dni, szczególnie przy pracy zmianowej, że na przykład nie przychodził pracownik na drugą zmianę i była konieczność pozostania. Naprawdę żaden z pracodawców tego nie wykorzystuje, po prostu stosuje się to w sytuacjach przymusowych. Różnie się te sprawy załatwiało, nawet jeśli chodzi o kwestię wyjścia godzinę wcześniej z pierwszej zmiany, żeby móc zostać na drugą. Na ogół pracodawca nie stawia pracownika przed faktem dokonanym. Jeśli chodzi o pracę w godzinach nadliczbowych, trzeba ją przygotować i nikt z dnia na dzień, z godziny na godzinę nie organizuje większej pracy, dzieje się tak tylko w szczególnych przypadkach. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Dyskusja została wyczerpana.

Głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki czterdziestej pierwszej? (4)

Kto z państwa jest przeciw? (14)

Czy ktoś się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej drugiej.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Również ta poprawka dotyczy pracy w godzinach nadliczbowych, a konkretnie limitu ustalonego na rok kalendarzowy. Poprawka podtrzymuje przyjęty przez Sejm limit stu pięćdziesięciu godzin w roku, dodając jednak do niego również limit dla poszczególnego pracownika czterech godzin na dobę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę resort. Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Ja od razu powiem o trzech poprawkach: czterdziestej drugiej, czterdziestej trzeciej i czterdziestej czwartej. Jest to propozycja przywrócenia stanu, który do niedawna miał miejsce. My nie widzimy przesłanek, które uzasadniałyby ruch legislacyjny wykonywany przez parlament de facto w odwrotną stronę. Nie zaistniały okoliczno-

ści, które uzasadniałyby tego typu zjawisko, a jest zbyt krótki okres, aby ocenić, do jakiego stopnia te zmiany spełniły pokładane w nich oczekiwania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Pan minister hurtem odniósł się do poprawek czterdziestej drugiej, czterdziestej trzeciej i czterdziestej czwartej, zatem w przypadku tych poprawek nie będę już pytała o stanowisko resortu.

Czy państwo chcą się odnieść do poprawki czterdziestej drugiej? Nie widzę zgłoszeń, zatem...

(Senator Zbigniew Religa: Ja bym się odniósł.)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ja nie bardzo rozumiem, bo może być jeszcze tylko pięć godzin. Dlaczego więc akurat cztery? Czy dla rządu to jest taka straszna różnica? Dlaczego trzeba zmienić akurat z czterech na pięć? Bo taka jest prawda. Jeżeli jedenaście godzin jest rzeczywiście zawarowane na odpoczynek, to jesteśmy mniej więcej w tych samych granicach. Tak więc o co tu chodzi?

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Po pierwsze, normy wypoczynku, jakie przyjęliśmy na wypoczynek dobowy, to jedenaście godzin, co oznacza, że de facto i tak nie można przekroczyć pięciu godzin. Po drugie, średnio jest czterdzieści osiem godzin, co oznacza, że jeżeli nawet jednego dnia będzie pięć godzin, to obecnie drugiego dnia nie może być już więcej niż trzy godziny, więc norma związana z czterema godzinami na dobę wydaje nam się w tym momencie zbędna.

(Senator Teresa Liszcz: Już w 1919 r. obowiązywał zakaz przekraczania czterech godzin. Gdzie my jesteśmy?)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, w takim razie głosujemy.

Kto z państwa jest za poparciem poprawki czterdziestej drugiej? (4)

Kto z państwa jest przeciw? (11)

Kto się wstrzymał od głosu? (3)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej trzeciej.

Proszę panią mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która zmierza do tego, aby nie było możliwe ustalenie innej liczby godzin nadliczbowych w roku niż przyjęta liczba stu pięćdziesięciu godzin w roku kalendarzowym.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Pan minister wyraził wcześniej swoją negatywną opinię o tej poprawce, tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W takim razie głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (3)

Kto jest przeciw? (16)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej czwartej.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka ta dotyczy dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych i zmierza do tego, żeby 50% wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych przysługiwało za pracę w dwóch pierwszych godzinach w dni powszednie, a 100% w dni świąteczne.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Również nie popieramy.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Przepraszam, nie słyszałam.)

Również nie popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chce zabrać głos w tej materii? Sprawa jest jasna.

Głosujemy.

Kto z państwa jest za poparciem tej poprawki? (2)

Kto z państwa jest przeciw? (18)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej piątej, zgłoszonej przez mniejszość Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

Proszę o przybliżenie jej treści.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy czasu wolnego od pracy w zamian za czas przepracowany w godzinach nadliczbowych. Jest zmiana w stosunku do tego, co przyjął Sejm. Poprawka zmierza do tego, aby czas wolny mógł być udzielany tylko na wniosek pracownika lub też za jego zgodą wyrażoną na piśmie, i reguluje, w jakim wymiarze ten czas wolny miałby być przyznawany. Z kolei Sejm przyjął możliwość udzielania pracownikowi czasu wolnego na jego wniosek, a także bez wniosku pracownika.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, Pani Przewodnicząca, bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Mimo że jest to głos wołającego na puszczy, powiem, że te kolejne poprawki, a ta w szczególności, to jest absurd w sytuacji, gdy mamy walczyć z bezrobociem. Chcecie państwo walczyć z bezrobociem, sprawiając, że praca w godzinach nadliczbowych potanieje, pozwalając pracodawcy oddawać zamiast dodatkowych pieniędzy, co mogłoby go trochę hamować, wolny czas wtedy, kiedy pracownik nie będzie mu potrzebny, czyli chodzi o kradziony pracownikowi prywatny czas, oddawany mu potem w jakichkolwiek dniach, kiedy pracodawcy jest wygodnie.

Słyszałam niedawno argumentację, że pracownicy muszą pracować w godzinach nadliczbowych, bo mają za mało pieniędzy, muszą utrzymać rodzinę. A teraz się okazuje, że muszą pracować ponad czterysta godzin rocznie, ponad cztery godziny na dobę i jeszcze bez dodatkowych pieniędzy, tylko za wolny czas udzielany wtedy, kiedy się pracodawcy podoba. Jeśli państwo jako lewica chcecie za tym głosować, to proszę bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Ja bardzo proszę, żebyśmy trzymali się merytorycznej treści poprawek.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

W obecnym stanie prawnym pracodawca może oddać, ale jeżeli chce oddać, kiedy mu się podoba, to musi oddać półtora raza więcej. Ekwiwalent jeden za jeden jest tylko wtedy, kiedy pracownik chce i prosi o to pracodawcę. Wydaje się, że równowaga związana z rozliczaniem nadgodzin jest zachowana właściwie. Oczywiście

możliwość oddania czasu wolnego to z jednej strony elastyczne gospodarowanie czasem, ale z drugiej strony, jeżeli pracodawca chce tak robić, w pewnym sensie daje więcej czasu, bo daje w relacji 150% do 100%. Tak więc nie popieramy tego rozwiązania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Wojciech Pawłowski:

Pani Przewodnicząca, bardzo proszę ukrócić uwagi à propos naszych przekonań politycznych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Już o tym zapomnieliśmy. Dziękuję.
Przechodzimy do głosowania.

Senator Teresa Liszcz:

Przepraszam, jesteśmy w parlamencie, czyli w miejscu stricte politycznym. Ja nie używam brzydkich, niecenzuralnych wyrazów, tylko mówię prawdę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Pani Przewodnicząca, ja bardzo proszę, abyśmy trzymali się poprawek. Nie puszczajmy wodzy nerwom...

(Senator Teresa Liszcz: Jedynie uzasadniamy.)

...bo sprawa jest merytoryczna i albo popieramy rozwiązanie proponowane przez mniejszość komisji, albo nie. Wykaże to głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki czterdziestej piątej? (3)

Kto z państwa jest przeciw temu rozwiązaniu? (16)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej szóstej.

Proszę bardzo, Pani Mecenase.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Ta poprawka zmierza do tego, aby ustanowić obowiązek pracodawcy informowania inspektora pracy o zatrudnianiu pracowników pracujących w nocy. Sejm przyjął, że zawiadomienie to następuje na pisemny wniosek pracownika zatrudnionego w nocy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie popieramy. Uważamy, że jest to nieuzasadnione wyjście poza to, do czego jesteśmy zgodnie z dyrektywą zobligowani.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Czy są w tej materii uwagi?
Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Uważam, że jest to uzasadnione wyjście, ponieważ w warunkach bezrobocia pracownicy są sterroryzowani i nie będą występowali. W związku z tym jest to zapewnienie im możliwości, że o tym, iż pracują w godzinach nocnych, w ogóle ktokolwiek będzie wiedział. Chowanie głowy w piasek i udawanie, że nie ma rzeczywistości, tylko są dyrektywy...

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze, aczkolwiek sędzę, że pracodawca, mimo takiego obowiązku, również może być nierzetelny i nie informować o takiej sytuacji. Pracownik, jeżeli dba o własny interes, poinformuje, bo w jego interesie jest to, by wskazać inspektorowi, że prowadzi pracę nocną. Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (2)

Kto z państwa jest przeciw przyjęciu tej poprawki? (14)

Kto się wstrzymał od głosu? (4)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej siódmej.

Bardzo proszę, Pani Mecenass.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka dotyczy pracy w niedziele i święta i wyłącza z dopuszczalności tej pracy pracę zmianową.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Czy pan senator jako autor poprawki chce w tej materii zabrać głos?
(*Senator Zbigniew Romaszewski*: Nie, dziękuję.)
Dziękuję.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Nie widzimy uzasadnienia dla takich ograniczeń związanych z pracą w niedzielę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy są dalsze głosy w dyskusji w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń.

Zatem głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (2)

Kto z państwa jest przeciw przyjęciu tej poprawki? (14)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Przechodzimy do poprawki czterdziestej ósmej, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką czterdziestą dziewiątą.

Poprawka czterdziesta ósma jest autorstwa pani przewodniczącej Liszcz.

Bardzo proszę o krótkie scharakteryzowanie tej poprawki. Pani mecenas czy pani senator?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Są to poprawki, które również dotyczą dopuszczalności pracy w niedzielę i święta. Poprawka pani senator dotyczy pracy przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności. Pani senator wnosi o to, aby katalog tej dopuszczalności był zamknięty, i określa go z jednej strony przez zakres przedmiotowy prowadzonej działalności, a z drugiej strony przez liczbę zatrudnianych pracowników na jedną zmianę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

I poprawki czterdziestej ósmej, i poprawki czterdziestej dziewiątej nie możemy poprzeć.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

W takim razie kto z państwa jest za przyjęciem poprawki czterdziestej dziewiątej? (*Senator Teresa Liszcz: Najpierw czterdziesta ósma.*)

Przepraszam, moja wina.

Kto jest za przyjęciem poprawki czterdziestej ósmej? (3)

Kto z państwa jest przeciw? (18)

Rozumiem, że nikt nie wstrzymał się od głosu. (0)

Od razu głosujemy nad utrzymaną w tej samej tonacji, aczkolwiek odmienną, poprawką czterdziestą dziewiątą.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki czterdziestej dziewiątej? (2)

Kto z państwa jest przeciw? (17)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej, nad którą należy głosować łącznie z poprawkami pięćdziesiątą pierwszą i sześćdziesiątą pierwszą.

Są to poprawki pań senator Wiesławy Sadowskiej i Krystyny Sienkiewicz.

Bardzo proszę o krótką charakterystykę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka dotyczy wymiaru urlopu wypoczynkowego, wprowadza dwudziestotrydniowy wymiar, przy czym ustanawia staż zatrudnienia inaczej, niż przyjął to Sejm. Poprawka również rezygnuje z dotychczasowego przyjmowania do wymiaru urlopu okresów nauki, a także ustanawia przepisy przejściowe.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Zdecydowanie popieramy. To jest rezultat kompromisu osiągniętego w Komisji Trójstronnej pomiędzy związkami zawodowymi i pracodawcami. Ja sygnalizowałem to, zresztą nie tylko ja, w czasie obrad Komisji Ustawodawczej. Jest to dokładne przeniesienie tego kompromisu. Jego istotę będziemy mieli wtedy, kiedy nad tymi trzema poprawkami odbędzie się głosowanie łącznie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Przypominam, iż głosujemy nad poprawkami pięćdziesiątą, pięćdziesiątą pierwszą i sześćdziesiątą pierwszą.

Kto z państwa senatorów jest za poparciem tych poprawek? (17)

Kto jest przeciw? (2)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej drugiej, popartej przez dwie komisje.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka o charakterze porządkująco-doprecyzowującym. Chodzi o spójność z art. 178¹ k.p.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (20)
Dziękuję.
Rozumiem, że wszyscy poparli tę poprawkę.
Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej trzeciej.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka porządkująco-redakcyjna.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (19)
Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo...
(*Senator Teresa Liszcz*: Ja się wstrzymuję od głosu.)
Aha. To kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Poprawka została przyjęta, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej szóstej.

Jest to poprawka i komisji, i pani senator?

(*Głos z sali*: Jest jeszcze poprawka pięćdziesiąta piąta.)

Poprawkę pięćdziesiątą piątą przegłosowaliśmy.

Poprawka pięćdziesiąta szósta jest i komisji, i pani senator.

(*Senator Teresa Liszcz*: Nie zauważyłam, że komisja ją przyjęła, przepraszam. Ja mogę ją wycofać. Wszystko jedno.)

To jest obojętne.

Bardzo proszę o zreferowanie.

Senator Teresa Liszcz:

W art. 304¹ skreśla się słowa dodane przez Sejm: „w zakresie określonym przez pracodawcę”.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu**

Bożena Langner:

Jest to poprawka dotycząca obowiązków pracodawcy, które obejmują również osoby wykonujące pracę na podstawie innej niż stosunek pracy, przy czym Sejm dokonał pewnego zawężenia tych obowiązków poprzez sformułowanie „w zakresie określonym przez pracodawcę”, a więc nie będą to wszystkie obowiązki zawarte w art. 211. Artykuł ten dotyczy przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

(*Senator Teresa Liszcz*: Ja bym poprosiła o głos. Ja ślubowałam sobie, że nie będę się odzywać, ale w tym przypadku muszę.)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Chodzi o kwestię niebagatelną: o życie i zdrowie, o obowiązki w zakresie bhp. Art. 304¹ jest wyrazem ekspansji prawa pracy w części dotyczącej bhp także na stosunki inne niż stosunki pracy. Wszystkie osoby, które pracują pod czyjś kierownictwem, chociażby nie były pracownikami, mają mieć zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki i same muszą jednocześnie przestrzegać przepisów wynikających z instrukcji, używania odzieży ochronnej itd. Do tej pory nikomu to nie przeszkadzało.

Teraz raptem ogranicza się obowiązki osób innych niż pracownicy w zakresie – podkreślam – bhp tylko do tych obowiązków, w stosunku do których pracodawca, organizator pracy uzna za stosowne, żeby były przestrzegane. Ja tego po prostu nie mogę pojąć. Przecież w ten sposób igra się z życiem i zdrowiem pracowników, wykonawców pracy na podstawie innej niż stosunek pracy. Ja bym chciała, żeby minister powiedział, skąd to ograniczenie i po co, jakim prawem.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że pan minister został zapytany. Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Krzysztof Pater:

Może i nikomu to nie przeszkadzało, ale nie było to stosowane. Ten przepis odnosi się do osób, które pojawiają się na terenie zakładu pracy czasami na krótko i nie są pracownikami pracodawcy. Przepis art. 211 mówi między innymi, że w szczególności pracownik, bo przecież ta norma stosuje się odpowiednio, jest obowiązany poddawać się wstępnym, okresowym i kontrolnym badaniom lekarskim, czyli ktoś, kto pojawia się na kilka dni na umowę-zlecenie w myśl tej normy powinien się poddać wstępnym badaniom lekarskim, bo tak stanowi przepis.

(*Senator Teresa Liszcz: To proszę przytoczyć także inne.*)

Naszym zdaniem oczywiście całości art. 211 nie da się stosować, stąd ta norma. My jesteśmy jednak przekonani, że nie ma uzasadnienia, by podejrzewać, że pracodawca wykorzysta to wszystko, żeby po prostu dopuścić do tego, aby wykonujący zlecenie podejmował na przykład działalność bez stosowania środków ochrony czy na przykład nie dbał o należyty stan maszyn, urządzeń, sprzętu czy porządek w miejscu pracy, na coś takiego nie pozwoli. Stąd ta racjonalność i dlatego oczywiście uważamy, że zapis przyjęty przez Sejm jest rozwiązaniem właściwym.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiem, że pan minister jest przeciw tej poprawce.

Czy w tej materii państwo senatorowie chcą się wypowiedzieć? Jeżeli nie, to bardzo proszę o głosowanie nad poprawką pięćdziesiątą szóstą.

Kto z państwa senatorów popiera tę poprawkę? (3)

Kto z państwa jest przeciw tej poprawce? (16)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję.

Przechodzimy do chyba bezkonfliktowej poprawki pięćdziesiątej siódmej.

Nawet nie pytam o to, czy resort ją popiera, bo dotyczy ona po prostu naprawienia błędu i jest oczywistością. Wszystkie komisje poparły tę poprawkę.

Kto z państwa senatorów jest za? (20)

Dziękuję bardzo.

I poprawka pięćdziesiąta ósma, autorstwa pań senator Sadowskiej i Sienkiewicz. Bardzo proszę o zreferowanie treści tej poprawki.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka dotyczy ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i po prostu naprawia przeoczenie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (20)
Kto jest przeciw? (0)
Kto się wstrzymał od głosu? Nikt.
Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej dziewiątej, nad którą należy głosować wraz z poprawką sześćdziesiątą trzecią.
Jest to poprawka Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.
Bardzo proszę o zreferowanie tej poprawki.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Poprawka dotyczy nowej ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Po prostu dokonano pewnej nadregulacji definicyjnej. Czynna służba wojskowa obejmuje już zasadniczą służbę wojskową albo przeszkolenie wojskowe, należało więc zawęzić brzmienie tego punktu.

Z kolei poprawka sześćdziesiąta trzecia dotyczy wejścia w życie. Chodzi o rozdzielenie części stosowania tej ustawy. Jej fragment będzie stosowany dopiero od momentu uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii. Jest to więc konsekwencja poprawki pięćdziesiątej dziewiątej.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawek pięćdziesiątej dziewiątej i sześćdziesiątej trzeciej? (20)

Dziękuję bardzo.
Poprawka sześćdziesiąta jest autorstwa senatora Lubińskiego.
Bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, która dotyczy skutków wielokrotnego zawierania umów na czas określony, a zmierza do postawienia kropki nad „i” co do stosowania tego przepisu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

Popieramy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.
Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki sześćdziesiątej? (13)
Kto jest przeciw? (1)
Kto się wstrzymał od głosu? (2)
Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, poprawka sześćdziesiąta druga, autorstwa nieobecnych dzisiaj senatorów Genowefy Ferenc i Zbigniewa Kruszewskiego.

Bardzo proszę o przybliżenie tej poprawki.
To jest taki ułamek dzisiejszej debaty przeniesiony na poprawkę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Jest to poprawka, której wniesienie wprowadzie nie jest niezbędne w naszym obecnym stanie prawnym związanym z wydawaniem tekstów jednolitych, aczkolwiek jest możliwe i następuje skorzystanie z tego uprawnienia poprzez zakreślenie terminu, do którego należałoby spodziewać się wydania tekstu jednolitego wobec tylu zmian w kodeksie pracy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.
Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
Krzysztof Pater:**

My się nie chcemy wypowiadać w kwestii relacji pomiędzy dwoma izbami parlamentu, ale naszym zdaniem, patrząc obiektywnie, wykonanie tego zadania w terminie trzech miesięcy byłoby przedsięwzięciem bardzo trudnym czy wręcz mało realnym, nawet znając sprawność pracowników Kancelarii Sejmu, którzy by to przygotowywali.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Ministrze, aczkolwiek my uważamy, że senackie służby prawne są lepsze niż sejmowe, niemniej nie zmienia to generalnie naszego stosunku do zasady, iż Senat niekoniecznie musi zobowiązywać marszałka Sejmu w postaci przepisu ustawowego. Można taką prośbę, taką sugestię przekazać zupełnie inaczej.

Poddaję jednak pod głosowanie poprawkę sześćdziesiątą drugą.

Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (0)

Kto jest przeciw? (13)

Kto się wstrzymał od głosu? (7)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, w tej chwili, ponieważ przerobiliśmy całą ustawę, przystępujemy do wyznaczenia sprawozdawcy.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

My nie słyszymy pana, ja bardzo proszę o naciśnięcie mikrofonu.

Senator Wojciech Pawłowski:

Proponuję pana senatora Franciszka Bobrowskiego.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Której komisji pan senator jest członkiem?

(*Senator Krystyna Sienkiewicz: Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia. Był naszym sprawozdawcą.*)

Czy państwo senatorowie akceptują propozycję? Dziękuję bardzo.

Poprosimy zatem pana senatora, by zechciał zreferować te poprawki na jutrzniejszym posiedzeniu.

Dziękuję, zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 23 minut 05)

Kancelaria Senatu

Opracowanie: Paweł Kałczak

Publikacja: Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 7 egz.

ISSN 1643-2851